

Jongeren en heemkunde¹: Erfgoed Balen

Interview met Tom Vanleeuwen over het betrekken van jongeren binnen de werking van Erfgoed Balen.

In Balen gaat de heemkundige kring al een tijdje door het leven onder de nieuwe naam Erfgoed Balen. Ze tellen een aantal enthousiaste jonge medewerkers in hun vrijwilligersploeg. De werkgroep heemkunde en jongeren van Heemkunde Vlaanderen besloot om een van die jongeren te interviewen.

Hoeveel jongeren (-40 jaar) zijn medewerkers van Erfgoed Balen?

Tom Vanleeuwen: We zijn met vier jongeren actief binnen de werking van Erfgoed Balen. Twee jongeren, waaronder ikzelf, zitten in het bestuur. De anderen worden betrokken via een werkgroep. Slechts één van die vier heeft geschiedenis gestudeerd.

Wanneer en hoe kwam je zelf bij Erfgoed Balen?

Tom Vanleeuwen: In 2002 werd ik lid van de werkgroep evenementen van Erfgoed Balen. De voorzitter kende me als geïnteresseerde bezoeker van de tentoonstellingen die Erfgoed Balen organiseerde. Hij wou de heemkundige kring verjongen en heeft me op een tentoonstelling aangesproken om mee

In 2008 en 2009 organiseerde de werkgroep Balen bevrijd tentoonstellingen rond de wereldoorlogen in Balen.

¹ 'In mei 2011 werd de 'Werkgroep Jongeren en Heemkunde' opgericht binnen Heemkunde Vlaanderen. Jonge heemkundigen (jonger dan 40 jaar) komen samen om te brainstormen over hoe meer jongeren bij heemkundige kringen betrokken kunnen worden en om ook binnen Heemkunde Vlaanderen een jongerenwerking op te zetten op landelijk niveau door jongeren die actief bezig zijn met heemkunde samen te brengen. De werkgroep startte met een artikelenreeks in Bladwijzer met tips en goede voorbeelden over jongeren en heemkunde. Een andere actie van de werkgroep is de organisatie van een nationale ontmoetingsdag voor jongeren die met heemkunde (willen) bezig zijn. In 2012 vond die plaats in Tervuren op 23 juni. De werkgroep werkte ook actief mee aan de organisatie van jongerenworkshops tijdens de studienamiddagen Heemkunde Actueel I en II.'

Uitstap van Erfgoed Balen naar Ieper in 2010, uitgewerkt door de werkgroep Balen bevrijd

te werken met die werkgroep. Ik mocht eerst vrijblijvend kennismaken met de werking en proeven van het vrijwilligerswerk. Hij heeft me ook aangemoedigd iets binnen Erfgoed Balen te doen met mijn interesse voor de Eerste en de Tweede Wereldoorlog. Het contact met de andere vrijwilligers verliep heel goed. Ik werd met open armen ontvangen. In 2005 ben ik dan ook toegetreden tot het bestuur. Ondertussen had ik in 2004 voorgesteld om een werkgroep op te richten rond de Eerste en Tweede Wereldoorlog. We zijn gestart rond het thema 60 jaar bevrijding (vandaar de naam van de werkgroep, nl. *Balen bevrijd*). Ik kende in Balen nog twee andere jonge verzamelaars van oorlogserfgoed en heb hen aangesproken om actief te worden binnen de werkgroep. Naast deze drie kernleden komen verschillende vrienden en ook onze partners helpen als we activiteiten organiseren.

Wat doet die werkgroep *Balen bevrijd* allemaal?

Tom Vanleeuwen: De werkgroep vergadert 4 à 5 keer per jaar. We organiseren tentoonstellingen,

schrijven artikels voor het jaarboek van Erfgoed Balen, geven lezingen voor volwassenen en schoolkinderen, organiseren uitstappen, maken educatieve projecten voor scholen, ... Sinds 2009 heeft de werkgroep een eigen website, nl. www.balenbevrijd.be.

Voor het digitaliseren en verwerken van documenten en foto's kregen we van Erfgoed Balen een scanner en een laptop ter beschikking die we thuis kunnen gebruiken op momenten dat we er zelf tijd voor hebben.

Naast jou zit er nog een jongere in het bestuur van Erfgoed Balen. Hoe werd die aangetrokken?

Tom Vanleeuwen: Annelies Delnooz heeft haar thesis geschreven over trage wegen in Balen. Het bestuur heeft beslist haar verhandeling in boekvorm uit te geven. Omdat ze ook interesse bleek te hebben in heemkunde hebben we haar twee jaar geleden tevens gevraagd om in het bestuur van Erfgoed Balen te komen. De voorzitter geeft nieuwe mensen de tijd om zelf hun weg of interessepunt te zoeken binnen de werking van Erfgoed Balen.

Waarom vind je het leuk om vrijwilliger te zijn bij Erfgoed Balen en wat doe je het liefste?

Tom Vanleeuwen: Omdat ik zo mijn kennis over de wereldoorlogen kan overbrengen naar andere mensen. Dat is als het ware mijn passie. Maar ook omdat we van Erfgoed Balen zelf mogen kiezen hoe we dat thema uitwerken. De mensen bij Erfgoed Balen vormen ook een gezellige groep zodat het leuk is om naar de vergaderingen en activiteiten te komen. Het leukste vind ik de organisatie van de uitstappen naar slagvelden waar Balense soldaten gesneuveld

Uitstap van Erfgoed Balen naar Halen en Diest in 2011, uitgewerkt door de werkgroep Balen bevrijd.

zijn. Zo organiseerden we met de werkgroep al uitstappen naar Ieper, Halen en het Fort van Loncin. Die uitstappen waren telkens een succes.

Hoe zou je zelf heemkunde omschrijven?

Tom Vanleeuwen: Het betreft alles i.v.m. de geschiedenis van uw gemeente. Het is belangrijk om te leren uit het verleden, want geschiedenis herhaalt zich. Zelf heb ik me gestort op 1 onderwerp. Ik probeer zoveel mogelijk andere mensen bij de heemkring te betrekken.

Hoe zie je heemkunde in de toekomst evolueren?

Tom Vanleeuwen: Andere heemkundige kringen zullen verdwijnen als ze niemand anders toelaten. Samen met de oprichters zal de heemkring dan ook

Balen bevrijd gaf naar aanleiding van de herdenkingsplechtigheid voor burgerslachtoffers die vielen gedurende de septembermaand van 1944 speciaal voor de leerlingen van het zesde leerjaar een brochure uit. Jaarlijks geven ze ook een presentatie en organiseren ze een mini-expo voor de zesdejaars van de gemeentescholen.

Werkgroep Balen bevrijd met Engels oorlogsveteraan op de foto ter gelegenheid van de tentoonstelling in 2009: Tim Theunis (nu 23 jaar), Tom Vanleeuwen (nu 36 jaar), Dennis Barrett en Bram Dierickx (nu 24 jaar).

sterven. Erfgoed Balen heeft het geluk een jonge voorzitter te hebben die verjonging nastreeft en open staat voor nieuwe ideeën. Jongeren motiveren en vertrouwen geven, heeft gewerkt bij ons. We mogen ons eigen ding doen met de werkgroep Balen bevrijd. Uiteraard moeten we wel verantwoording afleggen ten aanzien van het bestuur, maar we onderbouwen onze voorstellen steeds goed en houden ons aan het toegewezen budget. Ze keuren alles daarom ook steeds goed.

Daphné Maes

